

Økologisk skolemad – har det lange udsigter i Danmark?

Af: Niels H. Kristensen, Aalborg Universitet / Copenhagen Institute of Technology

Skolemad er i de seneste år kommet højt på dagsordenen i Danmark. Hvad er egentlig baggrunden for denne opmærksomhed? Og hvilken rolle har økologien heri? Det er nogle af de spørgsmål forskningsprojektet "iPOPY" søger svar på.

Der sker noget på skolemadsområdet i Danmark. Flere kommuner er langt med at indføre skolemad som en del af de kommunale skolars aktiver. Københavns Kommune har med deres ordninger "KØSS" og nu "EAT" været en af de mest eksponerede i medierne. Men også en række andre kommuner og skoler er langt fremme, ligesom Fødevarerminister Eva Kjer Hansen har igangsat et pilotprojekt med gratis skolemad på 38 skoler. I nogle af disse skolemadsordninger spiller økologien en rolle – men det er langt fra i alle.

Forskningsprojektet iPOPY har partnere i Norge, Italien, Finland, Tyskland og Danmark og står centralt i den generelle forskning inden for dette område. Der er indsamlet en omfattende datamængde i projektet, og selv om det først afsluttes i 2010 kan vi allerede nu optegne nogle mønstre. De kan grupperes i fire forskellige koncepter, nemlig 1) serviceprojektet, 2) sundhedsprojektet, 3) det pædagogiske projekt og 4) det madkulturelle projekt:

- Serviceprojektet betoner betydningen af at have et madtilbud på skolen og 'aflaste' forældre (som slipper for at smøre madpakker).
- Sundhedsprojektet har større opmærksomhed på emner som kost & bevægelse, overvægt og forebyggelse af livsstilssygdomme.
- Det pædagogiske projekt inddrager skolens øvrige faglighed og sigter på at inddrage eleverne (i større eller mindre grad) i tilberedningen mv.
- I det madkulturelle projekt er der tale om, at måltidet, dens smag, oprindelse og symbolik får en opmærksomhed og rolle, som ikke blot kombinerer ovenstående.

Strategier varierer mellem landene

De fire koncepter omfatter i praksis en stor kompleksitet, ligesom der sker forskydninger mellem disse over tid. Strategierne og prioriteringerne kan ligeledes være meget forskellige og ser ud til at spænde fra centralt styrede, til mere lokale, demokratiske og dialogorienterede strategier i de forskellige madprojekter og lande. Eksempelvis har flere italienske kommuner gennem det sidste årti, etableret tætte samarbejder med lokale økologiske producenter om forsyning af friske økologiske råvarer, halv- og helfabrikata til kommunens skoler.

"Lokale" strategier dominerer i DK

I Danmark ser vi, at det typisk er "lokale" strategier der dominerer. Det vil sige, at det design af eksempelvis teknologier, forsyningssystemer og samarbejde vi ser, er udviklet lokalt af den enkelte skole, kommune eller skolemadsproducent. Videndeling og videnopbygning har indtil videre været beskeden, hvilket også gælder for økologiens rolle i skolebespisningen. Med iPOPY og en prioritering af området på Aalborg Universitet ser det dog ud til at økologiens rolle og muligheder får større opmærksomhed i de kommende år - i forhold til både det offentlige og private forbrug.

Du kan følge projektet og dets resultater på:
www.ipopy.coreportal.org

Denne klumme blev bragt d. 18. september 2009 i Økologisk Jordbrug nr. 439.